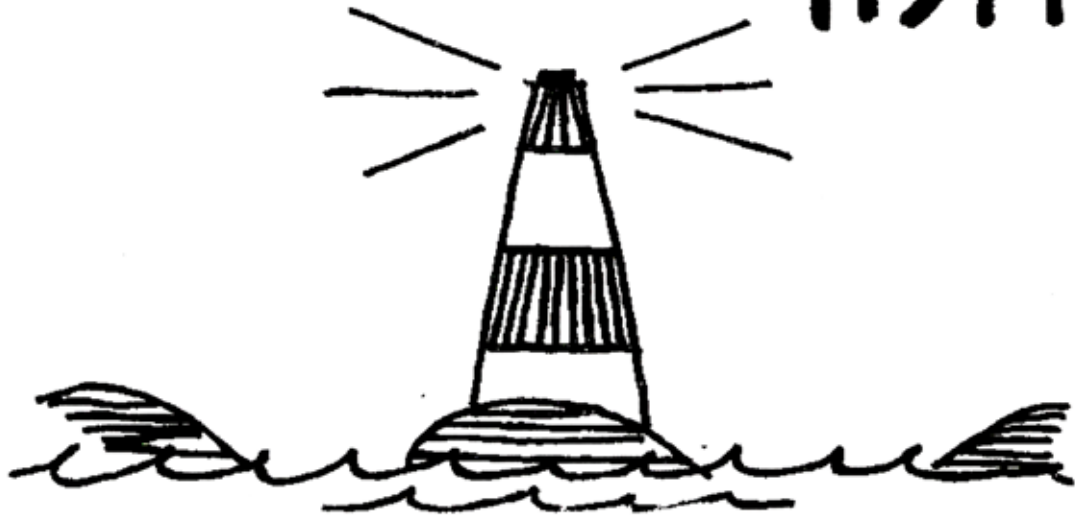
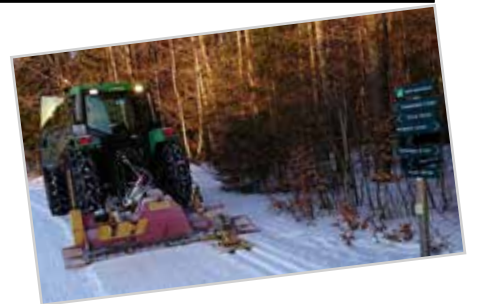

SKJÆRGÅRDS - VEL-AVIS FOR BERGAN KRETS NYTT

50. ÅRGANG - NR.2 - OPPLAG 1400 EKS. - NOVEMBER 2018

LEDER NOVEMBER 2018

Hei til alle i Bergan vel!

Nå har du nettopp begynt å lese min siste lederartikkel i Skjærgårdsnytt. Det har blitt noen av disse opp gjennom årene, men nå er det ugjenkallelig slutt! Jeg har sittet som leder av Bergan vel i mer enn 10 år, og nå er det på tide å la yngre krefter slippe til. På det kommende årsmøtet (se innkalling bakpå bladet) vil det bli valgt et nytt styre og en ny leder. Hvis du ønsker å påvirke dette valget, så oppfordrer jeg deg sterkt til å stille på årsmøtet!

Jeg har hatt gleden av å være med på mye spennende i regi av Bergan vel, og vi har funnet på ganske mange arrangementer som har blitt tatt vel i mot av innbyggerne i velet. Jeg registrerer at fantasien fremdeles blomstrer i styret, og det håper jeg fortsetter. Det er fremdeles plass til flere medlemmer i styret og i komiteene, så ikke nøl med å melde deg til tjeneste hvis du har litt lyst til å få noe til å skje i Bergan vel. Har du en god ide, så stiller helt sikkert Bergan vel opp og gjør det mulig å realisere. Jeg nevner her

noen av de «nye» arrangementene som Olabilløp, is-disco og utekino, som alle har blitt en stor suksess.

Det er ikke slik at jeg forsvinner helt ut fra styre og stell i velet. Som mange ledere før meg, trekker jeg meg stille og rolig tilbake til en plass i Friluftskomiteen, hvor jeg vil fortsette å gjøre en innsats på Barneskjær blant annet.

Tusen takk for at du har lest lederartiklene mine, og ta vel i mot påtroppende leder i neste nummer av Skjærgårdsnytt!

Takk for meg!

Jan P. - Leder, Bergan vel

INFO

Styret/Redaksjonen:

Tor Bartnes
Jan-Erik Bjørge
Monica Ellefsen
Petter Grødem
Trine Sommerseth
Marte Wrige
Pål Wrige
Jan Pedersen
Line Bülow-Kristiansen
Arne Lassen Urdahl
Gustav Kamfjord

Kontaktinformasjon:

Barneskjær:
Bob Voith
33 38 73 60

Leder:
Jan Pedersen
97 16 07 56
j-peder4@online.no

Bergan Krets Vel:

Bankkonto: 0537.07.78134
Årskontingent kr. 150,-

Sjekk ut vår hjemmeside
www.berganvel.no

Følg oss på Facebook og Instagram!
@BerganVel

INNHOOLD

s4 | SOMMERKONSERTEN PÅ BARNESKJÆR

s5 | LESERNES BILDEDELINGER

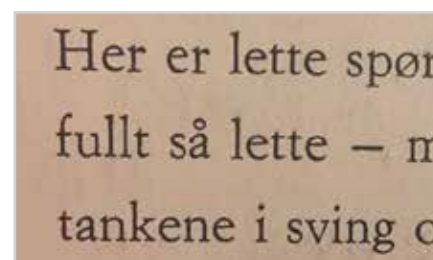
s6 | TOPPTURER I BERGAN VEL

s9 | ASKELADDEN PÅ LERRETET

s10 | NYTT KLUBBHUS

s12 | QUIZVELD PÅ KLUBBHUSET

s13 | ROYALT BESØK PÅ ØYA

S14 | HISTORIE FRA DUKEN

S17 | HVA SKJER PÅ BERGAN?

S18 | SKIMULIGHET PÅ NØTTERØY

S19 | NISSETOG

S20 | JULEMARKED PÅ BJERKØ

S21 | JULEVERKSTED FOR BARN

S22&23 | JULENØTTER & JULEQUIZ

BAKPÅ BLADET | INNKALLING TIL ÅRSMØTE

EN UFORGLEMMELIG SOMMERKONSERT

Endelig skulle Thomas Dybdahl komme til Barneskjær. Et mål for Bergan vel ble oppnådd da vi fikk booket denne fantastiske artisten

16. juni ble den årlige sommerkonserten arrangert. I år var det langt flere som hadde bestilt billetter, kanskje ikke så rart. Det er ikke så ofte den lille øya får besøk av en artist av denne størrelsen. Arrangementskomiteen hadde en takknemlig jobb i år. Folk strømmet til og stemningen var artisten verdig.

Lydbildet var også "giret opp" et hakk i år. Det var strenge krav til lydbilde fra managementet, kun det beste er godt nok i denne sammenhengen.

Dybdahl har laget en lang rekke album og mottatt mange priser for sin musikk.

De som var til stede fikk høre sanger fra hele repertoaret. Ettersom det var flere mennesker i år enn tidligere var vi spent på hvordan det kom til å gå med transporten. Dette løste seg også fint, alle kom seg trygt frem og tilbake.

Vi vil rette en ekstra takk til alle som hjelper til slik at det er mulig å få til et slikt arrangement. Sponsorene, Kiwi, Meny og Z-eiendom ga viktige bidrag. Stefan Maczko hjalp til med booking, Arne Gustav Nilson var kaptein, 4 jenter hjalp til med salg av mat og en lang rekke andre hjalp også til. Det er ikke mulig å få til slikt uten frivillig arbeid, tusen takk!

Det blir konsert neste år, vi vet ennå ikke hvem artisten er. Dersom dere har forslag kan dere kontakte Petter J. Grødem (90665257). Vi lover å vurdere alle forslag.

Dersom alt, i alle fall det meste, går etter planen tviler vi på at dere, heller ikke neste år, vil bli skuffet!!

Takk for en flott konsert!!

Tekst: Petter J. Grødem

LESERNE BILDEDELINGER

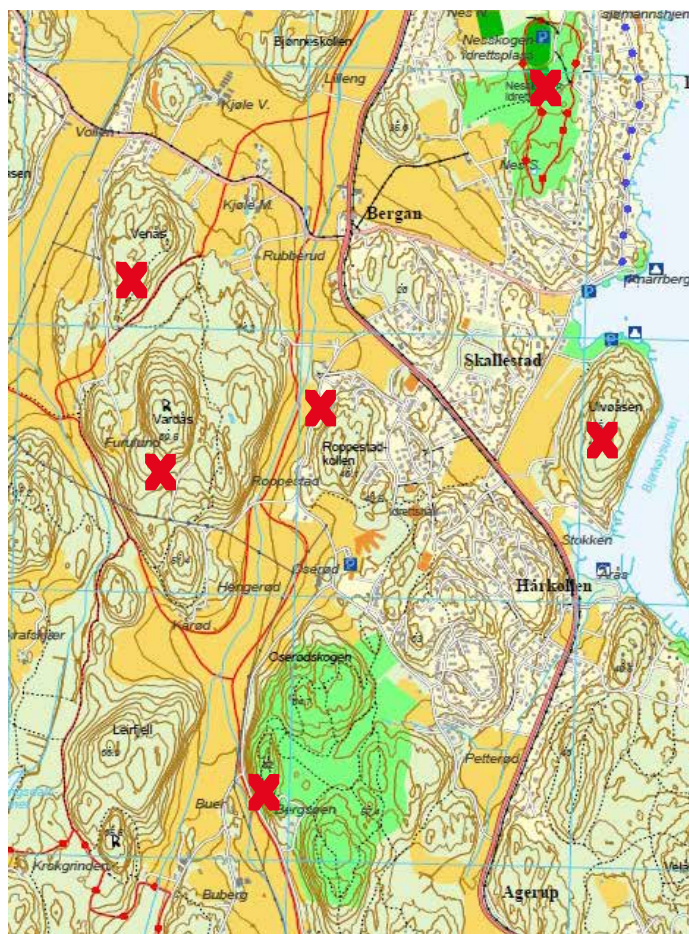
Vi vil gjerne ha bilder til neste utgave av Skjærgårdsnytt!

Ta bilder og del de på instagram med **#skjærgårdsnytt #berganvel**

TOPPTURER

Bergan Vel har vært på ekskursjon og testet ut turområdene og toppene i nærmiljøet. Vi har tatt frem kartet og krysset av toppene i nærheten.

I denne artikkelen kan du lese om våre erfaringer fra turene og bilder fra området. Kanskje dette kan inspirere deg som leser til å ta med familie eller venner med på tur?

Utsnitt av kart over topper i Bergan vel

NESSKOGEN

Nesskogen ligger i hjertet av Bergan Vel området. Har man barn eller er aktiv selv så har man nok besøkt idrettsanlegget som ligger her. I denne skogen finner man en fin turløype som er belyst om kvelden. Fint for joggeturen eller spaserturen likeså godt for de firbeinte som de tobeinte. På toppen her finnes et lite vann som blir en naturlig skøytebane om vinteren. Her kan du sette deg ned på benken og nyte kveldssolen og utsikten.

Denne plassen er fint opplyst turløype for alle aldre.

Bilde av benki i Nesskogen

ULVØÅSEN - 45.1 moh

Denne åsen ligger bak Ulvøtangen badestrand. På andre siden av toalettene går man opp en sti som fører deg opp til toppen. På toppen får man utsikt utover Bjerkøundet og utover mot Barneskjær og Fjærholmen. Du finner et lite bålsted på toppen her, så her er det bare å finne seg en stubbe og fyre opp et bål (om forholdene ligger til rette for det). Det er veldig hyggelig å ta med seg niste og noe godt i koppen og nyte utsikten herfra. Etter rasten kan man gå ned mot Arås båthavn på andre siden av åsen.

Denne toppen er fin om du har lyst til en rast i det fri.

Bålplassen ved Ulvøåsen

I BERGAN VEL

Bilde av batteriet på Vardås

VENÅS – 56 moh & VARDÅS – 89.5 moh

Venås er en ås som ligger i øst for Vardås. Denne åsen har en høyde på hele 56 moh. Her finner du varierte turstier og ulikt skogsterreng.

Går man videre til Vardås får du mange historiske funn på veien. Det var nemlig slik at under andre verdenskrig ble det påbegynt en større utbygging av et batteri på Vardås. Den tyske planen var å lage et anlegg her med tre større kanonstillinger, som skulle hindre de allierte å innta Oslofjorden og Oslo med krigsskip. Kun én av kanonstillingene ble ferdigstilt. Det sies at tyskerne planla å ha et mannskap på 900 mann på Vardås når alt var ferdigbygd. De ville også knytte kanonstillingene på Vardås til en radar, for å bedre treffsikkerheten. Mye av dette står fortsatt inntakt på området og det er fordi området har blitt brukt også i etterkrigstiden. Etter den kalde krigens slutt har størsteparten av Vardås blitt frigjort for offentligheten og kun et mindre område på toppen av Vardås blir i dag fortsatt brukt av det norske forsvaret. Heimevernet hadde base på Vardås fram til 1993, men i dag sitter Forsvaret kun igjen med en data- og sambandsstasjon inne i fjellet.

Her er det mange stier på kryss og tvers så du bør nok gå her noen ganger for å bli godt kjent. Fine forhold dersom du ønsker ulendt terreng under føttene og gå litt i motbakker og nedoverbakker. Det er mange fine utsiktspunkter her og på toppen kan du se utover skjærgården på østsiden av Nøtterøy.

Denne turen anbefales dersom du har lyst på historie og opplevelse.

Og du, har du gått denne toppen kan du skryte av at du har gått på Færder kommunes nest høyeste topp.

Bilde av skogen ved Venås

OSERØDSKOGEN - JETTEGRYTA

Jettegryta ved Oserødsbogen ligger, fra naturens side, litt bortgjemt, 5-6 meter opp en skrent. Men et skakt severdighetsskilt og en bratt stige viser vei. Våger du å klatre opp?

Du trosser et snev av høydeskrekk og bestiger skrenten. Oppe på plataet gjenfinner du balansen, og trekker pusten. Du hviler en hånd på rekkverket, før du lar blikket falle ned mot den mørke bunnen...

Denne jettegryta er ikke blant de største, langt der i fra. Mens denne ikke er stort mer enn 70-80 centimeter i diameter og et par meter dyp, finnes det jettegryter

TOPPTURER FORTS.

andre steder i landet som er opptil 30 meter brede og 50 meter dype.

Jettegryter har oppstått ved at en breelv har satt stein og grus i turbulent bevegelse under isen. En sjeldnere brukt forklaring er at gryten dannes ved kavitasjon under isbreen, der vanntrykket gir en temperatur som eroderer frem gryten. Navnet kommer av jette, som tilsvarer troll eller kjempe.

Det er en fin søndagstur å sykle langs Oserødveien til Jettegryta, som ligger omtrent midt mellom Oserød skole og Torød sentrum.

Bilde av Jettegryta, hentet fra nett

ROPPESTADKOLLEN - 46.1 moh

Roppestad er et gardsbruk og et omkringliggende boligområde langs Oserødveien mellom Bergan og Oserød øst på Nøtterøy i Færder kommune i Vestfold.

Nordøst for Roppestad ligger Roppestadkollen, hvor det er planlagt 70–80 nye boliger.

Dette er en fin turvei og topp å gå over på vei til Oserød skole og skogen. Absolutt verdt en tur for å se på nyanlagt vei og følge med på boligbygging fremover.

Pssst! Vi fant en bål plass her, så her kan man også ta seg en rast i det fri...

Bilde av trappen opp til Jettegryta

Bilde av Roppestadkollen, hentet fra nett

Ekskursjon, tekst og bilder er tatt av Marte Wrigte og Trine Sommerseth

ASKELOADDEN PÅ LERRETET

Fredag 12. oktober ble lerretet slått opp i Nesskogen og over hundre oppmøte kunne få se Askeladden i Dovregubbens hall ute i det fri.

Det var stor suksess blant de fremmøte og popcorn maskinen gikk for fullt før filmen rullet i gang rett over klokken syv på kvelden.

Ideen bak utekinoen kom fra ivrige sjeler fra velet som kunne stille med lerret og fremviser. Styret i velet stod for PA-utstyret og bidro til å selge popcorn og drikke til liten og stor

Det ble en magisk stemning og vi håper på at dette kan gjentas.

NYTT KLUBBHUS FERDIG PÅ REKORDTID

I september stod endelig det etterlengtede klubbhuset til NIF ferdig. Kun åtte måneder etter byggestart i desember 2017, er det hypermoderne bygget nå klart til bruk.

Det gamle klubbhuset som har vært i drift i hele 51 år hadde sett sine bedre dager, var lite funksjonelt og manglet gode fasiliteter for klubbens medlemmer, besøkende og nærmiljøet.

Det nye bygget derimot skal bli et samlingspunkt. Målet er at klubbhuset skal bli flittig brukt av alle grupper, ikke bare fotballen. Det åpnes snart for utleie til private arrangementer, en driftig gjeng har satt i gang quizkveld siste fredag i måneden (se artikkel om dette lenger bak i bladet), og til glede for småbarnsforeldre planlegges en sårt tiltrengt lekeplass for barn i området, der den gamle tennisbanen lå. Det er foreløpig uvisst når denne vil stå ferdig.

Bygget kostet 13,5 millioner å få på plass, en million mindre enn først antatt, uten at det blitt brukt av kommunale midler. Kun ved hjelp av spillemidler, hjelp fra sponsorer og ikke minst en formidabel dugnadsånd har dette vært mulig.

Vi gleder oss til å ta dette i bruk!

Det er anledning til å leie Nøtterøy IF sitt anlegg/klubbhus. Nøtterøy IF leier kun ut til personer over 30 år til arrangementer og jubileer i helgene og ukedager.

Kontaktperson: Anne Lene Kristiansen,
Mob: 92481021

Mail: a.l.kristiansen@medisin.uio.no

*Tekst: Marte Wrigge
Bilde hentet fra tb.no*

QUIZKVELD PÅ KLUBBHUSET

Kan du mye eller lur du på det meste? Begge deler er et godt utgangspunkt for å ta steget ut i fredagskvelden og sette kursen mot det nye klubbhuset på NIF. Her arrangeres det quiz en fredag i måneden og startskuddet gikk i september.

Det er nokså anerkjent at pubquizens* historie i Norge startet i Oslo på midten av 90-tallet. I regi av ansatte ved den irske puben The Belfrys ble det startet opp ukentlige quizer for lag, i et format som er det dominerende også i dag.

I løpet av få år hadde konseptet bredt om seg også i Norge. Pubquizens sosiale og trivselsfremmende egenskaper fikk folk ut av sofaen og inn i pubene og på kafeene. Til glede for alle. Både publikum og eiere.

I dag har de aller fleste byer egne lokale ukentlige quizer. I Tønsberg er det i dag to. Den mest etablerte foregår torsdag kveld på Gamle Total ved svømmehallen, mens den nye kafeen Uro nederst på Torget frister med quiz på onsdager.

Men lenge før spørrekonkurransene ble flyttet ut i det offentlige rom, eksisterte de i hjemmene. I form av spørrebøker der familie og venner kunne bryne seg, skamme seg og triumfere i felleskap. Uten at det er helt eksakt kunnskap antas det at den første spørreboka i Norge ble utgitt på 1920-tallet.

Med nettopp slike familiefæder rundt stuebordet friskt i minnet, er det en del som ser for seg pubquizens verden som litt skummel. Ikke nok med at man glipper på selvfølgeligheter på hjemmebane, her risikerer man altså å dumme seg ut i offentlighet. Men erfaringen er

nesten alltid det motsatte. Som en del av et lag har du god tid, og det er ingen som ser akkurat deg inn i øynene og setter deg på prøve sekundet etter at spørsmålet er lest opp. Snarere vil du erfare at det er utrolig hva man får til sammen. Og selv om enhver quiz har et lag eller to som bruser av konkurranseinstinkt, greier de aller fleste å glede seg mer enn nok over et anselig antall poeng - og ikke minst over en trivelig kveld med venner og kjente.

Nå har Nøtterøy IF fått et usedvanlig flott klubbhus og idylliske Nesskogen fortjener å være noe mer enn et idrettsanlegg. Det er et fantastisk område som bør være til glede for alle i nærmiljøet vårt. Etableringen av en månedlig quiz i det nye klubbhuset er et initiativ som vi derfor håper vil favne mange, både blant de med og de uten fotballsko.

Skulle du la deg friste er første steg å be om å bli medlem i Facebook-gruppa som heter Quiz på NIF. Her legges det opp til påmelding - etter førstemann til mølla-prinsippet - om lag en uke før hver quiz. Man melder på lag som kan bestå av inntil seks personer. På en quiz-fredag i klubbhuset åpner dørene kl. 19. Quizen starter kl. 20 - består av 2 x 20 spørsmål - og vil normalt være ferdig om lag kl. 22.30.

**Pubquiz som begrep stammer fra Storbritannia som også regnes som denne sosiale konkurranseformens opprinnelsesland. Her var pubene den sosiale møteplassen for voksne mennesker - og ble med det den naturlige arenaen for quiz utenfor hjemmets fire vegger.*

*Tekst: Geir Tunby
Bilde hentet fra facebook gruppen til Quiz på NIF*

ROYALT BESØK

Kronprinsparet med ordfører Roar Jonstang

Kronprinsparet ankommer Bjønnesåsen bo- og behandlingssenter

Reidar Thoresen (h) og Hilde Kari Maugesten(v)

Til stor glede for de eldre, men også de ansatte på Bjønnesåsen bo- og aktivitetssenter hadde vårt Kronprinspar valgt å ta turen hit på sin Vestfoldturne onsdag 05.september.

Det var reneste 17. mai-stemming på Bjønnesåsen den dagen. Finstasen var på og frisøren hadde nok hatt litt å gjøre...

Norske flagg vaiet i vinden, og generalprøver hadde blitt utført hele 3 ganger da endelig Kronprinsparet ankom på ordentlig. Deres Kongelige Høyheter tok seg svært god tid og snakket med mange av de eldre, før de etter hvert trakk inn og fikk en omvisning på huset. Da Kronprinsparet dro videre til Rosanes var vi så heldige å få en prat med virksomhetsleder Reidar Thoresen. Han fortalte oss litt om Bjønnesåsen sin historie og om hvordan de jobber der.

Litt historie om Bjønnesåsen bo- og aktivitetssenter

Bjønnesåsen bo- og aktivitetssenter ble åpnet i april 2015 og er et kommunalt sykehjem. De har også et dagsenter for hjemmeboende, «Inn på tunet på Støyten», omsorgsboligene på Bjønnestoppen, og demenspoliklinikk med utrednings- og pasientopplæringstilbud.

Totalt jobber det ca 210 ansatte der.

De har en bærende ide om at det skal være hjemlig og

ikke ligne på en institusjon. Det skal være meningsfylte aktiviteter basert på brukerens individuelle behov. Være seg musikk, lesing av aviser, turgåing, konserter, bingo, 17. mai-feiring mm.

Internt er det bygget opp slik at beboerne bor i små grupper med maks 8 personer, for på den måten å være så likt et hjem som mulig. I tillegg til leger og sykepleiere er det også ansatt vernepleiere, sosionomer, fysioterapeuter og akupunktører for å kunne skape et helhetlig tilbud som ikke kun er klinisk. Størstedelen av de som bor der lider av demens. Noe som er en av samfunnets kommende utfordringer. Om kun kort tid vil behovet til de som lider av demens være doblet, og da må man tenke enda mer langsiktig og smartere enn man gjør pr i dag. Man må jobbe mer helhetlig og finne på innovative løsninger, slik at man i fremtiden kan frigjøre ressurser til mer og bedre menneskelig kontakt i stedet.

Handy help UB

Noen som har gjort en strålende innsats for å bedre hverdagen for eldre mennesker er en ungdomsbedrift fra Nøtterøy videregående skole. Handy help UB hadde en stand på Bjønnesåsen under besøket og var så heldige å få fortelle om sitt produkt til Kronprinsparet. De har utviklet et produkt som skal gjøre hårvasken enklere og mer ergonomisk for mennesker med vonde ledd. Bedriften består av fem engasjerte jenter som

PÅ ØYA

brenner for at eldre skal mestre hverdagen i størst grad på egenhånd. Bedriftens ansatte har selv vært i praksis der de har sett et behov og et marked for produktet. De har mottatt en rekke utmerkelser og priser blant annet for:

Beste innovative produkt,
Beste salg- og service bedrift,
Beste forretningsplan,
Beste markedsføring,
Beste utstilling.
Imponerende!

Få hjelp

Reidar Thoresen avslutter med en oppfordring. Demens er en grusom sykdom for de det gjelder og deres pårørende. Ta kontakt med helsevesen - være seg fastlege, demenspoliklinikken på Bjønnes eller andre institusjoner så snart man mistenker at en selv eller andre viser tegn eller har symptomer på demens. Det finnes medisiner som kan være til hjelp i sykdomsforløpet, og som kan føre til en veldig mye bedre hverdag for både den syke og pårørende. Dette kan kanskje føre til at man kan bo hjemme lenger, og på den måten få et verdigere liv. Det er lett å forveksle glemsomhet som følge av alderdom med demens.

Tekst og bilder: Marte Wrige

Kronprinsparet har fått veggplass på Bjønnesåsen

Kronprinsparet med ordfører lytter til elevene bak "Handy Help"

"Handy Help" sin roll-up

BLANT KNØL OG SPRENGSTOFF

En gammel sjømann minnes sitt liv til sjøs

I 1992 ga den tidligere redaktør av Tønsbergs Blad, Sverre Mitsem, ut den femte samlingen av sine meget lesverdige intervjuer fra begynnelsen av 1950-årene, "Dengang da...", under pseudonymet "Gambrinus". Denne ble trykket av historielaget med forfatterens tillatelse, og intervjuobjektet denne gang er styrmann Peder Emil Oscarsen fra Duken. Som mange Nøtterøy-gutter fant han arbeidsplassen sin på eller i tilknytning til sjøen og forteller her om mange opplevelser; uten at han egentlig vil innrømme at han opplevde noe særlig....

Oscarsen på sine eldre dager Som pensjonist og hobbyfisker. I bakgrunnen Duken der han "bodde" hele sitt liv. Bildet er utlånt av Inger Liv Pedersen.

Når sakkyndigheten strides, er det best å holde fingrene fra fatet. Derfor bør vi alle nøyes med å være passive, om enn interesserte vitner til professor Hallesbys konfirmasjon av biskop Schjelderup fordi biskopen ikke helt kan få seg til å tro på noe helvede. La oss heller snakke om været, slik det har tedd seg i de siste dager, med kuling og storm, storm og kuling. Det har vært så tvers igjennom kaldt og lite tiltalende at det må ha vært om den slags vær Henrik Wergeland skrev noe sånt som: «I slikt et vær, som om hver sjel fra Kains til den Gud sist fordømte, fra helved' rømte.... »

Nå, det var jo meningen å holde Hallesby og Schjelderup utenfor, ikke antyde at selv den mislykkede teologiske kandidat Henrik Wergeland, som ikke var troende nok til å bli presteviet, åpenbart trodde på noe som en biskop i dag har vanskelig for å tro på. Det får bli hans og Hallesbys sak. Og været blir ikke lettere Ved at man forsøker å finne ut hvor det kommer fra.

Oscarsen fra Duken

Da er det bedre å gjøre som styrmann Peder Emil Oscarsen, ytterst på Nøtterøy øst, i Duken. Han sitter lunt innendørs og fastslår uten antydning til poesi eller filosofi at det er for kaldt og blåsendes til å dra ut og fiske. Fisking er ellers hva han sysler med i sitt 81 de år, etter at han i et par menneskealdre har prøvd det som kan prøves av livet på større hav enn farvannet mellom Nøtterøy og Bolærne. Om han ikke har skrevet historie i norsk skipsfart, har han levd med i denne historie og derfor vært med på å skape den. Uten folk av hans type – uten mange av hans type ville ikke norsk skipsfarts historie vært hva den er.

Men selv forsøker han å få meg til å forstå at styrmann Peder Emil Oscarsens liv har vært uten bragder.

— Jeg behøvde ikke engang rømme hjemmefra for å gå til sjøs, sier han. Far var sjømann, og jeg er født i Våle, men har bodd i dette huset i Duken siden jeg var 1 1/2 år, det blir snart 80 år. Og nu fisker jeg, når det ikke er for kaldt. Det er det hele.

— Men hvordan begynte det, dette hele?

— I Ishavet, for det var lettest for nybegynnere å komme dit. Jeg var 15-16 år da jeg var to turer med selfangeren «Njård». Den var fra Arendal, men gamle Gullik Jensen fra Nøtterøy var skipper ombord. Etter de to turene gikk jeg over i almindelig koffardifart med forskjellige skuter.

Dukenveien 22 omkring 1915. Til venstre Petra Oscarsen med sønnen Eilert, en ukjent tante med Knut på fanget, Trygve, Erling og Fritjof. Alle guttene fikk etternavnet Pedersen etterfaren. Bildet er utlånt av Inger Liv Pedersen (datter av Eilert).

MED DUKEN SOM BASE

Liten tro på damp

– Seilskuter?

— Ja, naturligvis. Vi hadde ikke særlig tro på dampskipene, mange av oss dengangen. Vi lå i Pensacola engang, i nærheten av Mobile, vet De, like ved Den meksikanske golf....

— Jeg vet ikke, men jeg tror, som Hallesby....

— Det var vel i 1893, tenker jeg. Det lå en hel del seilskuter der og lastet tømmer, det var enda pitchpine, og en eneste damper drev med det samme. Seilskutene tok tømmeret inn i porter langs skutesiden, mens dampbåten måtte hive tømmeret over rekka og ned i rommet med vinsjene. Det gikk for sent, mente vi, for vinsjene var hånddrevne, det var ikke lov å bruke damp.

– Hvorfor ikke?

— Det var vel for at det ikke skulle bli for stor ledighet blant bryggearbeiderne. Det stod 4 mann ved hver av de fire vinsjene. Det var så mange rare bestemmelser. En hel del av sjauerne var negre, og man måtte bruke enten en helt svart gjeng eller en helt hvit, de kunne ikke arbeide sammen. Men jeg husker vi så med skepsis på denne dampbåten som ville konkurrere med seilskutene. Det var i 1893. Ti år senere var jeg i Pensacola igjen, med «Argentina» som tilhørte nordmannen Johannessen i Glasgow. Da var «Argentina» eneste seilskute blant 30 dampere.

— Det var forskjell!

— Det var så meget som var forskjellig, ikke bare skutene, men livet ombord, sammenlignet med i dag. De unge vil ikke tro det, men de gamle kjenner til det.

«Vi måtte bytte kjøtt»

Oscarsen går bort til et hjørneskap og trekker frem et avisutklipp.

– Her skal De se en ganske almindelig kostliste for en uke ombord på et skip i dag, sier han. Skal vi velge torsdag? Frokost: Speilegg og bacon, kaffe, to sorter ost, 2 sorter syltetøy. Middag: Fruktsuppe, bankebiff med kålstuing, semuljepudding med rød saus. Aftens: Risgrøt med saft, kaffe, te med sitron, 2 sorter salater, pålegg, oster og syltetøy. Jeg var med en skute i 1890, vi var bare 4 mann i ruffen, men det gikk ikke en dag uten at vi måtte bytte kjøtt.

— Bytte kjøtt?

— Ja, for å bli noenlunde mette av middagen, i hvert fall av og til. Til frokost var det beskøyter og svart kaffe, og til kvelds det samme. Hadde vi bedt om litt sukker, ville vi vel blitt avmønstret med det samme, skipperen ville trodd vi var blitt gærne. Vi fikk forresten lapskaus til kvelds to ganger i løpet av de ti månedene. Den ene gangen lå vi i havn i Newcastle, kapteinen skulle ha gjester og bad stueren lage lapskaus. Da stjal stueren unna litt til oss, men han var veldig nervøs for at det skulle bli oppdaget.

På St. Helena

— Ble det oppdaget?

— Nei, heldigvis. Senere var jeg med barken «Mathilde» på Amerika og Ost-India. Det var ikke Wilhelmsens «Mathilde», det var så mange skuter som het det dengangen. På veien til Ost-India måtte vi innom St. Helena med skipperen, som var blitt syk. Han ble behandlet av legen på øya. Mens vi ventet på det gikk vi opp den berømte Jakobsstigen, som skal ha 999 trinn og som fører opp til et platå, hvor det bl.a. lå et stort observatorium.

— Så De Napoleon?

— Ikke han selv, for liket hans var ført til Frankrike alt i 1840, men vi så huset hvor han satt som fange. På den neste turen forsvant forresten «Mathilde» helt, ingen hørte noe mer fra den. Det var den siste seilskuten som ble bygget i Tønsberg, den var på 6-700 tonn og var antagelig bygget i Nordbyen.

— De var ikke med på siste reis?

— Nei, det har jeg aldri opplevd. Jeg har i det hele tatt ikke opplevd noe særlig, alt har gått sin gang. Andre har vært med på mye mer, sånn som de som spiste en hollender på vraket av Gustav Conrad Hansens «Tekla».

— Spiste de en hollender?

— Det ble sagt. De hadde forlist og reddet seg på vraket, og så holdt de på å forgå av sult. De trakk lodd om hvem som skulle dø. Og noen dager etter ble de to gjenlevende reddet. En av dem kom hjem, og han fikk ikke gå i fred på gaten, for ungene ropte: «Der går han som spiste hollenderen.» Sånn er det blitt fortalt. Hvis det er en skipperskrøne, er den ikke min, jeg er styrmann.

HISTORIE HENTET FRA -

70 kroner måneden

— Forliste De aldri?

— Nei, jeg oppgav i grunnen sjøen i 1902 og dro til New York. Det var for dårlige hyrer. 70 kroner måneden for en styrmann, etter to år steg det riktignok til 72 kroner. I New York arbeidet jeg i roveret, på lektere som fraktet gods fra den ene pir til den andre, eller fra Jersey City på den andre siden av Hudsonelven. Nu bruker de ikke lektere til det arbeidet lenger, men svære lastebiler. Men dengang var det nok å gjøre, jeg ble til like før den forrige verdenskrigen og kom hjem 8 dager før den brøt løs.

— Og så slo De Dem ned her i dette huset i Duken...

— Nei, i 1915 ville jeg en tripp over igjen, det var meningen å komme snart tilbake, men det ble ikke før i 1919. Jeg ble med «Kristianiafjord» over i 1915, og det gikk fint, vi merket ingenting til krigen helt til langt vest for Shetlandsøyene, og da følte vi oss trygge. Plutselig så vi røk i det fjerne, og vi gjettet på at det var en av de engelske steamboatene som gikk i fast rute med okseskrotter fra Amerika. Da den kom nærmere, viste det seg å være en manofwar, som gjorde sine 27 mil. Vi gikk det vi kunne, men ble stoppet av skudd for baugen. Det var en engelskmann, og vi slapp med å få prisemannskap ombord og måtte inn til Kirkwall. Det var et par mann de var ute etter. Ubåter merket vi ikke noe til i det hele tatt, de var ikke begynt å operere i Atlanteren ennå. Men senere var Tysklands største ubåt i New York og leverte farvestoff- det var før Amerika kom med i krigen – og på tilbaketuren gjorde den det av med fem handelsfartøyer 10 minutter utenfor New York.

— Er ikke det en styrmannsskrøne?

— Jeg har jo ikke opplevd det selv, fordi jeg som sagt ikke har opplevd noe. Jeg hadde nok å gjøre med arbeidet på lekterne igjen, jeg, for det ble et voldsomt rush under krigen, og allting gikk voldsomt opp i pris. Før krigen leverte tyskerne sprengstoff for 5 cent pundet, men under krigen steg det til 1 dollar og 15, og da kom det ikke fra tyskerne lenger. Det var forresten et farlig stoff å arbeide med, ikke bare fordi det kunne eksplodere. Folk ble syke av lukten eller hva det nå kunne være, det var bare negre som tålte det.

Hvalfangst

— Men siden slutten av 1914-18-krigen har De altså bodd i dette huset i Duken, som De har bodd i siden De var 1 1/2 år?

— Nei, bodd her har jeg i grunnen bare gjort de siste 20 årene. I 1925 dro jeg på hvalfangst til Peru. Jeg var med hvalbåten «Ruggen», hvor Karl Bang fra Narverød var skytter. Fangsten var bra, men kokeriet «Strombus» var altfor dårlig, vi måtte taue ut igjen en masse knøl med adskillig olje i fordi kokeriet ikke hadde kapasitet nok. Ekspedisjonen dro hjem med 33.000 fat, men vi kunne hatt minst 50.000. Etterpå var jeg med Bugge og Krogh-Hansen, fire turer til Syd-Shetland som vaktmann ombord på «Ronald», «Hektor» og «Melville».

— Men før turen med «Ruggen» hadde De ikke vært med på hvalfangst?

— Joda, jeg var med på Island i 1892, men det var ikke rare greiene. Det ble 33 hval på hele sesongen. Siste fangsttur jeg i det hele tatt var med på, var til Svalbard i 1932. Det var med Andreas Hay Ingebrigtsen, en sønn av hvalfangst pioneren Morten Andreas Ingebrigtsen fra Malangen. Andreas hadde vært med faren på ishavsferdene fra han var 6 år gammel, og han var ikke mer enn 16 da han skjøt sin første hval. Men så berømt som faren ble han ikke. Morten Andreas hadde først stasjon i Finnmark, og etterpå flyttet han til Bjørnøya. Men da det var forbi med hvalen der oppe i 1908, var han med på å starte «A/S Viking» for fangst på Angola i Vest-Afrika. Det var P. Bogen fra Sandefjord som var disponent, og selskapets damper «Ambra» var et av de første flytende hvalkokerier. Den forsøkte seg på å ta hvalen hel ombord og opparbeide den på dekk. Jeg tror det var det første forsøket i den retning som i det hele tatt ble gjort, i hvert fall var det før Peder Sørli kom med sin kjente opphalingsslipp. Som så mange eksperimenter ble heller ikke «Ambra»s vellykket, det var bare en eneste hval som ble tatt hel ombord. Men gamle Ingebrigtsen var en praktkar, og han var kjent for å være veldig sterk også. Jeg tror jeg bare har hørt om en til som skulle være like sterk.

Postkort fra 1910. Fjærholmen med huset til Karl og Matea er blitt samlingssted for Tønsberg seilforening. Til venstre Steinhytta som den råsterke svensken Ingebret bodde i. Utlånt av Karin Fyksen.

- NØTTERØY HISTORIELAG -

Sterke Ingebret

— Sønnen?

— Nei, det var en som het Ingebret, han bodde på Fjærholmen. Det var egentlig Karl Olsen og Matea som bodde der, og alt i deres tid ble det et utfluktsted for medlemmene av Tønsberg Seilforening. De kom ut på tur med hermetikk og annen slags mat, og så laget Matea i stand til dem. Om sommeren bodde gamle smed Henriksen der ute hos Karl og Matea, og det var nok han som sørget for at de solgte stedet til Seilforeningen. Men i steinhytta der ute, som også står den dag i dag, bodde Ingebret. Han var svensk, og han var kjempesterk. Ingebret hadde en snekke, og når han kom inn med den, hadde han ikke noen brygge, han bare tok snekka med på land så langt som han syntes det passet. Broren hans kom ofte fra Sverige om våren for å selge griser, og når de to var i byen sammen etter handelen, greide ikke politiet å arrestere dem, selv om det kunne trenge. Da måtte det ha ekstrahjelp.

— Men siden 1932 har De bodd i dette huset i Duken.

— Jeg har bodd her siden jeg var 1 1/2 år, nevnte jeg ikke det? Og det er blitt store forandringer på 80 år. Det var bare 7-8 hus her ute dengangen, og det fantes ikke veier hit, folk visste ikke hvor Duken var. Brevene måtte adresseres til Nesbryggen eller Knarberg.

Stedsnavnene i Duken

— Hva kommer egentlig navnet Duken av, det er et rart navn?

— Alle stedsnavnene her omkring stammer fra et gammelt sagn. Barneskjær derute, Adamskjær på østsiden av det, den lille fjellknatten i vannet ved Nesbryggen som heter Brudeskjær, og så Duken. I følge sagnet var det et bryllupsfølge og et barnedåpselskap fra Bolærne som skulle til kirken. De kom ut i storm på veien, omtrent sånt vær som idag, tenker jeg, og så kullseilte de og ble vekk. Men senere fant man bruden igjen ved ett skjær, dåpsbarnet ved et annet og brudgommen, som het Adam, ved et tredje. Den duken som barnet hadde vært svøpt i, fant man her, derfor ble stedet hetende Duken. Slik lød sagnet alt da jeg var guttunge, og noen annen forklaring finnes ikke.

Tekst og bilder hentet fra Nøtterøy historielag

inkon
DESIGN & DIGITALTRYKK

Ink on AS
– alt av design og trykksaker

Telefon: 44 31 946 / E-post: post@inkon.no
www.inkon.no

HVA SKJER I VELET FREMOMER?

QUIZ

Hvor:
Klubbhuset NIF
Når:
Siste fredag hver måned

Nissetog

Hvor:
Eidsvingen 16
Når:
2. desember kl. 16

Årsmøte

Hvor:
Klubbhuset NIF
Når:
4. januar kl. 18-19

St. Hans

Hvor:
Barneskjær
Når:
23. juni

Isdisko

Hvor:
Nesskogen
Når:
Januar (dato kommer)

Sommerleir (4-6.trinn)*

Hvor:
Barneskjær
Når:
August

Sommerleir (4-6.trinn)*

Hvor:
Skrim
Når:
Juni/Jul

Sommerkonsert

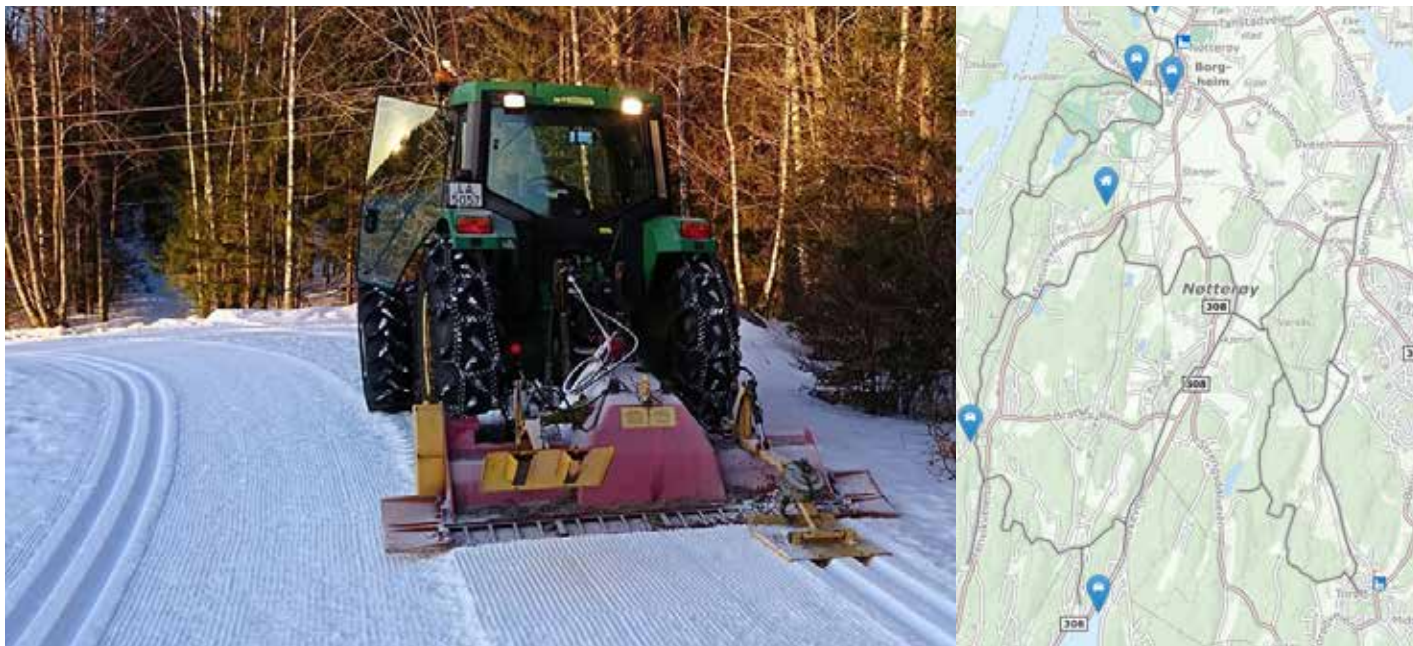
Hvor:
Barneskjær
Når:
15. juni

Olabilløp

Hvor:
Veumåsen
Når:
Mai (dato)

*Forbehold om frivillige. Dersom du ønsker å bidra til å organisere/arrangere sommerleir, bes ta kontakt med leder (se side 2)

SKIMULIGHETER PÅ NØTTERØY OG POENGLANGRENN FOR DE MINSTE

Bildene er fra Løypelaget Holmsbrekkene og skikart

Mulighetene for å gå på ski her på øya er ganske gode; gitt at snøen blir liggende lenge nok. Fra Golfbanen og Nøtterøy Videregående skole kjøres det løyper.

Kommunen har ikke egne folk som kjører løyper her. Det blir gjort på dugnad av en ivrig gjeng tilhørende Tømmerholt IL. De får et årlig tilskudd fra Færder kommune, men det dekker ikke de totale kostnadene. Totalt kjører de opp ca 25km av skiløypene.

Vi har snakket med Knut Eivind Larsen fra Tømmerholt IL som er en av de som i en årrekke har brukt lange kvelder og netter på å lage gode løyper for alle. Hvordan startet dette?

“Løypekjøringen startet ved at en gjeng på Tømmerholt ønsket å lage bedre løyper. Vi satte i gang omkring år 2000 med å rydde opp i lysløypa fra Golfbanen til Tømmerholt. Vi ønsket å ha et så flatt underlag at det ikke var mange centimetre med snø, før løyper kunne kjøres. Idrettslaget fikk kjøpt en traktor med tippemidler og den har vi klart å holde i drift i over 15 år nå. Den er snart moden for utskifting. Vi er nå en gjeng på 14 personer som bytter på å kjøre traktor med sporsetter i de brede traseene og scooter der det er smalere.”

Hva er drivkraften bak denne dugnadsinnsatsen? Vi har jo observert at dere kjører løyper natt til lørdag, selv om dere vet at det trolig regner bort på søndag ettermiddag....”

“Vi vet at mange på Nøtterøy er glade i å gå på ski og det

er mye glede i å legge til rette for langrenn i nærheten av der folk bor. Vi synes det er viktig å lage gode forhold for de aller yngste. Da må løypene være her på øya. Vi arrangerer også hver vinter poenglangrenn 1 gang i uka fra Wilhelmsenhallen. Det er i samarbeid med Nøtterøy IF Ski. Fantastisk å se innsatsen til de yngste!”

Dette høres nesten litt ambisiøst ut, spør vi. “Neida, dette er noe for alle barn. Her er ingen høye krav til smørekunnskaper eller kondisjon. Målet er å legge til rette for skiglede og uteaktivitet på vinteren. Vi forsøker å arrangere fra starten av januar og så lenge snøen holder. Vi har deltakere i alle aldre; de yngste er 4-5 år og vi legger nok mest til rette for de yngste. Men, alle aldre er velkomne!! Følg med på www.nifski.no eller på facebook-sida til Løypelaget.”, svarer Knut Eivind ivrig.

Det finnes en åpen facebook-gruppe med info om løypestatus og f.eks. om Speiderhytta er åpen. Søk etter “Løypelaget – I LØYPA FOR DEG!”

For de som ønsker å holde seg oppdatert på status på løyper på Nøtterøy så finnes det på <https://loyper.net/#notteroy>. Der vil løyper som er oppkjørte synes med ulike farger. Det er også link til dette på www.nifski.no.

Avslutningsvis ønsker Bergan Vel å oppfordre alle som benytter løypene til å gi et bidrag til Løypelaget. Tilskuddet fra kommunen dekker ikke alle utgifter og vedlikehold. Tenk på det neste gang du går i løypene og bidra kan vippses til #17412.

God tur!!

VELKOMMEN TIL NISSETOG OG NISSEFEST

**1. søndag i advent går Nissetoget fra
Eidsvingen kl. 16.00.**

Søndag 2. desember blir det nissefest og
tenning av julegran på Breidablikk.
Det blir gang rundt juletre på Breidablikk,
før nissen kommer med pakker til barna.

Gløgg og pepperkaker vil bli servert.

Kle dere gjerne ut som nisser og ta med en
lykt eller fakkell for å skape den riktige stemningen.

Alle er hjertelig velkommen!

JULEMARKED PÅ BJERKØY

.... på Skjærgårdslåven, en hyggelig båttur fra Knarberg Brygge
LØRDAG 8. OG SØNDAG 9. DESEMBER 2018
kl. 11 til kl. 15

Rusletur på hyggelige stier, hilse på kuene, spennende varer på markedet, varm kakao med krem, kaffe, fyr på peisen og noe å bite i

På markedet finner du blant mye annet skinn, hjerter og småkranser i mange varianter, sy-, tre- og strikkeprodukter, matvarer; geleer, julekaker, nissebrød, sild, leverpostei, flatbrød, pyntegrønt; kranser og buketter. Skjærgårdskvinnene. Annas angora og angorakaninene.

JULETRÆR OG KRANSER KAN BESTILLES

***BÅTTRANSPORT FRA/TIL KNARBERG BRYGGE
FØRSTE TRANSPORT KL. 1100, SISTE RETUR KL. 1500***

NB: Klær etter vær, VIPPS eller kontanter

Bjerkoegaard@gmail.com

telefon 90724817

www.Bjerkoegaard.no

JULEVERKSTED FOR BARN PÅ BREIDABLIKK

**Bergan og vestslogen kvinne og familielag
inviterer til
Juleverksted for barn på Breidablikk
fredag 30. november kl 17 - 19**

Ta med saks og lim.
Voksne må være med. Vi serverer boller, saft og kaffe.

Det koster kr. 50,- per barn (til materiell)

Loddsalg på julelotteriet.

Påmelding innen 23. november til
92084851 - Else Andersen eller 33383187 - Turid Lyngås

Vi har plass til maks 20 barn, så vær tidlig ute med påmelding.

**Vil du få orden på søppelkassene
eller vil du bare pynte opp?**

**Skaff deg et solid og forseggjort stativ i
impregnerede materialer!**

225x70x120cm for 4 små søppelkasser

kr. 3900,-

180x70x120cm for 3 små søppelkasser

kr. 3400,-

For større stativ be om pris

RING FREDRIK PÅ 95 24 86 82

Fine detaljer

TILLITSBYGG

Tillitsbygg holder til på Skallestad og har erfaring siden 2001. Firmaet har blitt drevet som Paulsen Tillitsbygg siden 2009 og ble Tillitsbygg AS i 2017.

Tillitsbygg har utført store og små snekkeroppdrag bl. annet innenfor:

- oppussing og rehabilitering
- dør og vindu
- tak og kledning
- gulv

Sjekk gjerne ut noen av småjobbene på Facebooksiden @Tillitsbygg

Ta kontakt for uforpliktende befaring!

Ta kontakt med Tillitsbygg på

mail: tillitsbygg@gmail.com

tlf: 952 48 682

Org. nummer: 918 310 789

JULEQUIZ

For nissebarna

1. Hvilke gaver ga de vise menn til Jesus, ifølge juleevangeliet?
2. Hvilket kjente brus-selskap, bruker julenissen i sine reklamer?
3. Fra hvilken sang kommer denne frasen: «... engler daler ned i skjul ...»?
4. Hva heter «julenissen» på svensk?
5. Hva kalles tradisjonen om å gå dør til dør i romjulen og synge julesanger?

For nissemor og nissefar

1. Hvilket kornslag er som regel julenek laget av?
2. Hva heter den musikalske trioen som spilte i «The Julekalender» som gikk på TV første gang i 1994?
3. Hvilket land sender hvert år et stort juletre til London?
4. Hva heter «julenissen» på dansk?
5. Hvor går Bergan Vel sitt tradisjonsrike nissetog?

For pensjonerte nisser

1. I den populære sketsjen om Grevinnen og hovmesteren som vises på TV hvert år, er det fire gjester tilstede (som egentlig ikke er tilstede i det hele tatt). Hva heter disse fire gjestene?
2. I følge Inger Hagerup tenner vi det første adventslyset for glede.
Hva tenner vi de andre tre lysene for?
3. Hva heter «julenissen» på fransk?
4. Det første juletreet vi vet om ble pyntet i Tyskland. Hvor gammel er skikken med juletre?

Julequiz og Julenøtter skrevet av Pål Wrige

*Svar
For nissebarna
1.Gull, røkelse og myrra 2.Coca Cola 3.Glade Jul 4.Jultomten 5.Å gå julebuk
For nissemor og nissefar
1.Hovre 2.Travellin' Strawberries 3.Norge 4.Julemanden 5.Fra Eidsvingen til Breidablikk
For pensjonerte nisseforeldre
1.Sir Toby, Admiral von Schneider, Mister Pomeroy, Mister Winterbottom 2.Lengsel, håp og fred 3.Père Noël 4.Ca 500 år 5.1. juledag (25. desember)*

INVITERER TIL ÅRSMØTE

i Bergan Vel

Dato: Fredag 4. Januar 2018

Tid: kl. 18:00 -19:00

Sted: Nye klubbhuset på NIF

Vi i Bergan vel ønsker alle velkommen til årsmøtet som holdes i det nye klubbhuset på NIF fredag 4. januar kl 18:00.

I velforeningen er det mange aktive medlemmer alt fra styret til forskjellige komiteer som friluftskomiteen, barne- og ungdoms komiteen og festkomiteen. Til å bidra til med ideer, utvikling og gjennomføring av de forskjellige arrangementene og aktivitetene våre vil vi gjerne ha med flere.

Vi i styre og stell møtes 1 times tid 6-8 ganger i året. Det er uformelt, sosialt og hyggelig. Velet er også en utmerket møteplass både for nye og gamle medlemmer av velet. Vi håper du setter av denne timen og kommer en tur på årsmøtet denne kvelden i januar.

Evnt saker som ønskes tatt opp på årsmøtet meldes til Jan Pedersen på e-post: j-peder4@online.no, 14-dager før møtet.

Håper vi ses!

